

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos

2018.gada 28.septembrī
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta mērķis	3
II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība	3
III Papildu informācija.....	4

Pielikums: lēmuma projekts „Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.apriļa lēmumā Nr.1/16 „Dabāsgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi””

I Konsultāciju dokumenta mērķis

Konsultāciju dokumenta mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu „Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.apriļa lēmumā Nr.1/16 „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumu projekts).

II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība

Enerģētikas likuma 15.panta septītā daļa noteic, ka Regulators apstiprina dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izstrādātos sistēmas lietošanas noteikumus, kuriem jābūt objektīvi pamatotiem, ekonomiski attaisnotiem, taisnīgiem, vienlīdzīgiem, atklātiem un pieejamiem visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, kuri pieprasa pieeju dabasgāzes pārvades sistēmai.

Pamatojoties uz Enerģētikas likumā noteikto pilnvarojumu, Regulators ar 2017.gada 13.apriļa lēmumu Nr.1/16 apstiprināja noteikumus „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi).

Pamatojoties uz nepieciešamību izpildīt Regulatora 2018.gada 28.maija lēmuma Nr.1/10 „Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi” nosacījumus, kā arī ievērot Eiropas Komisijas 2014.gada 26.marta Regulas Nr.312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos (turpmāk – Regula) prasības, atsakoties no starpposma pasākumiem līdz 2019.gada martam, un pamatojoties uz Enerģētikas likuma 15.panta septīto daļu un 45.²panta trešo un sesto daļu, akciju sabiedrība „Conexus Baltic Grid” (turpmāk – AS „Conexus Baltic Grid”) sagatavoja un 2018.gada 30.augustā iesniedza Regulatoram apstiprināšanai Noteikumu grozījumu projektu. Izvērtējot AS „Conexus Baltic Grid” iesniegtos priekšlikumus, Regulators sagatavoja Noteikumu projektu.

Noteikumu projekts paredz mainīt jaudas produktu rezervēšanas iespējas. Noteikumu projektā paredzēts, ka turpmāk ieejas punktā no Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – IPGK) un izejas punktā uz IPGK nebūs jāveic standarta īstermiņa jaudas produktu rezervēšana, sistēmas lietotājs dabasgāzes novietošanai krātevē vai izņemšanai no krātuves veiks tikai nominācijas un renominācijas virtuālajā tirdzniecības punktā, iesniedzot pārvades sistēmas operatoram tirdzniecības paziņojumu.

Noteikumu projekts paredz sistēmas lietotāju tiesības atcelt pieteikumu jaudas produkta rezervēšanai, ievērojot Noteikumu projektā noteiktos termiņus. Šāds nosacījums Noteikumu projektā ietverts, jo jaudas produktu rezervēšanas kļūdu daudzuma dēļ identificēta nepieciešamība pēc kārtības, kādā veidā tiek apstrādāti sistēmas lietotāju lūgumi labot jaudas produktu rezervēšanas kļūdas, lai novērstu nevienlīdzīgu attieksmi, tos izskatot.

Noteikumu projekts paredz papildināt Noteikumus ar tiesību normu, saskaņā ar kuru pārvades sistēmas operatora tīmekļvietnē jāpublicē informācija par jaudu, kas pieejama rezervēšanai netiešās jaudas piešķiršanas metodes izmantošanas laikā, norādot laika ierobežojumu šīs jaudas pieejamībai.

Noteikumu projekts paredz precizēt pārvades sistēmas tehniskai balansēšanai izmantotās dabasgāzes cenas (turpmāk – balansēšanas cena) noteikšanu saistībā ar atteikšanos no Regulā paredzētajiem starpposma pasākumiem, lai varētu pilnībā nodrošināt Regulas prasību ieviešanu. Noteikumu projekts paredz, ka balansēšanas cena turpmāk tiks noteikta, pamatojoties uz dabasgāzes cenu, par kuru pārvades sistēmas operators ir nopircis vai pārdevis dabasgāzi, lai nodrošinātu pārvades sistēmas tehnisko balansēšanu, vai uz „Get Baltic” dabasgāzes biržas Latvijas tirdzniecības zonas attiecīgās dienas vidējo svērto

dabasgāzes cenu, kurai pieskaita vai atņem 3% cenas korekciju. Pašreizējais regulējums paredz cenas korekciju 5% apmērā.

Noteikumu projektā tiek precizēta nebalansa maksas aprēķināšanas kārtība. Noteikumu projektā paredzēts, ka turpmāk nebalansa apjomam netiek piemērots dalījums – līdz 5% un virs 5% no ieejas punkta piešķirumiem, lai izvairītos no balansēšanas cenas paaugstināšanas par 10% negatīvam nebalansa apjomam virs 5% no ieejas punkta piešķirumiem, un balansēšanas cenas samazināšanas pozitīvam nebalansa apjomam – par 10%. Šādas Noteikumu projektā ietvertās izmaiņas ir paredzētas, lai vienkāršotu nebalansa maksas aprēķinu.

Noteikumu projektā tiek mainīti pārvades sistēmas pakalpojumu līgumā un balansēšanas līgumā noteiktie rēķinu izrakstīšanas un apmaksas datumi. Izmaiņas ir saistītas ar papildu laiku, kas nepieciešams, lai saskaņotu aktus par pārvadīto dabasgāzes daudzumu ar kaimiņu valstu pārvades sistēmas operatoriem.

Regulatora sagatavotais Noteikumu projekts ir pievienots šī konsultāciju dokumenta pielikumā.

III Papildu informācija

Priekšlikumus un komentārus par Noteikumu projektu Regulators lūdz iesniegt rakstveidā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2018.gada 12.oktobrim.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.aprīļa lēmumā Nr.1/16 “Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi”

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma
15.panta septīto daļu un
45.²panta trešo un sesto daļu*

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.aprīļa lēmumā Nr.1/16 “Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” (Latvijas Vēstnesis, 2017, 80.nr. (5907)) šādus grozījumus:
 - 1.1. aizstāt 2.20.apakšpunktā vārdus “sadales sistēmā” ar vārdiem “dabasgāzes sadales sistēmā (turpmāk – sadales sistēma)”;
 - 1.2. aizstāt 10.3.apakšpunktā vārdus “sadales sistēmas operatora” ar vārdiem “dabasgāzes sadales sistēmas operatora (turpmāk – sadales sistēmas operators)”;
 - 1.3. izteikt IV. nodaļas nosaukumu šādā redakcijā:

“IV. Pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas pakalpojuma līguma noslēgšanas kārtība”;
 - 1.4. izteikt 18., 19., 20. un 21.punktu šādā redakcijā:

“18. Ja pretendents ir iesniedzis visus šo noteikumu 13. un 15.punktā minētos dokumentus un papildu informāciju, pārvades sistēmas operators piecu darba dienu laikā no dokumentu un papildu informācijas saņemšanas dienas sagatavo pārvades sistēmas pakalpojuma līgumu (2.pielikums) un balansēšanas līgumu (3.pielikums) un elektroniski nosūta to pretendentam. Sistēmas operators sistēmas lietotājam piešķir enerģijas identifikācijas kodu (EIK), ja sistēmas lietotājam tāds jau nav piešķirts.

19. Pretendents iesniedz pārvades sistēmas operatoram parakstītu pārvades sistēmas pakalpojuma līgumu un balansēšanas līgumu, katru divos eksemplāros, 10 darba dienu laikā no nosūtīšanas dienas. Ja pretendents 10 darba dienu laikā no līgumu nosūtīšanas dienas nav iesniedzis pārvades sistēmas operatoram parakstītus līgumus, uzskatāms, ka pretendents ir atsaucis savu pieteikumu.

20. Pārvades sistēmas operators trīs darba dienu laikā no pretendenta parakstīto līgumu saņemšanas dienas paraksta pārvades sistēmas pakalpojuma līgumu un balansēšanas līgumu un vienu eksemplāru no katra līguma nosūta pretendentam.

21. Pārvades sistēmas operators un sistēmas lietotājs pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma darbības laikā var vienoties par grozījumiem noslēgtajos līgumos, ja izmaiņas nav pretrunā ar šiem noteikumiem. Pārvades sistēmas operators par to 10 dienu laikā informē regulatoru, iesniedzot attiecīgās vienošanās kopiju.”;
 - 1.5. izteikt 23.punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

“Pārvades sistēmas operators aprēķina un publicē savā tīmekļvietnē tehnisko jaudu, pieejamo jaudu un rezervēto atslēdzamo jaudu šo noteikumu 5.1., 5.2. un 5.3.apakšpunktā minētajos ieejas punktos un 6.1., 6.2. un 6.3.apakšpunktā minētajos izejas punktos attiecīgajam laika periodam.”;
 - 1.6. izteikt 24.punktu šādā redakcijā:

“24. Šajos noteikumos noteiktā jaudas produktu rezervēšanas kārtība attiecas uz visiem ieejas punktiem un izejas punktiem, izņemot šo noteikumu 5.4., 6.4., 6.5. un

- 6.6.apakšpunktā noteiktos izejas punktus, kuros pārvades sistēmas operators nepiedāvā jaudas rezervēšanai.”;
- 1.7. izteikt 27.punkta otro teikumu šādā redakcijā:
“Ja sistēmas lietotājs vēlas pārvadīt dabasgāzi uz citu pārvades sistēmu, sistēmas lietotājam ir pienākums rezervēt izejas jaudu kādā no šo noteikumu 6.1., 6.2. vai 6.3.apakšpunktā noteiktajos izejas punktos.”;
- 1.8. svītrot 30.punktu;
- 1.9. izteikt 31.punktu šādā redakcijā:
“31. Pārvades sistēmas operators šo noteikumu 5.3.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā, kurā nav iespējams nodrošināt fizisku plūsmu pretējā virzienā, piedāvā atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktus. Pārvades sistēmas operators atslēdzamās jaudas produktu piedāvājumu publicē elektroniskajā pārvades jaudu rezervēšanas vietnē.”;
- 1.10. papildināt noteikumu V. nodaļu ar 36.¹punktu šādā redakcijā:
“36.¹ Ja sistēmas lietotājs, iesniedzot pieteikumu jaudas produkta rezervēšanai saskaņā ar šo noteikumu 37.punktā, 42.1., 42.2., 42.3. un 42.4.apakšpunktā noteikto termiņu un aizpildot šo noteikumu 4.pielikumā noteikto standarta saziņas protokolu, ir kļūdaini ievadījis datus, sistēmas lietotājam ir tiesības prasīt atcelt pieteikumu jaudas produktu rezervēšanai, ievērojot šādus nosacījumus:
36.¹1. lietotājs pieteikumu jaudas produkta rezervēšanai ir iesniedzis vismaz vienu stundu pirms šo noteikumu 37.punktā, 42.1., 42.2., 42.3. un 42.4.apakšpunktā noteiktā jaudas produkta rezervēšanas termiņa beigām;
36.¹2. lietotājs ir nosūtījis uz pārvades sistēmas operatora elektroniskā pasta adresi pieteikuma vēstuli par kļūdu ne vēlāk ka 30 minūšu laikā no pieteikuma jaudas produkta rezervēšanai iesniegšanas. Vēstulē norāda rezervēšanas pieteikuma faila nosaukumu un iesniegšanas laiku.”;
- 1.11. izteikt 42.3.apakšpunkta otro teikumu šādā redakcijā:
“Pārvades sistēmas operators savā tīmekļvietnē norāda netiešās jaudas piešķiršanas metodes izmantošanas laikā (biržas tirdzniecības sesijas sākums un beigas) rezervēšanai nodoto jaudu.”;
- 1.12. papildināt 42.4.apakšpunktu ar teikumu šādā redakcijā:
“Pārvades sistēmas operators savā tīmekļvietnē publicē netiešās jaudas piešķiršanas metodes izmantošanas laikā (biržas tirdzniecības sesijas sākums un beigas) rezervēšanai nodoto jaudu.”;
- 1.13. izteikt 64.punktu šādā redakcijā:
“64. Līgumpārslodzes gadījumā pārvades sistēmas operators, izvērtējot sistēmas lietotāju saskaņā ar šo noteikumu XI. nodaļā norādīto kārtību iesniegtās nominācijas konkrētai gāzes dienai D, neizmanto gāzes dienas D konstanto jaudu gāzes dienā D-1 piedāvā primārajā jaudu tirgū kā atslēdzamo jaudu visos ieejas un izejas punktos, izņemot šo noteikumu 5.4., 6.4., 6.5. un 6.6.apakšpunktā noteiktos ieejas un izejas punktus.”;
- 1.14. izteikt 65.punktu šādā redakcijā:
“65. Sistēmas lietotājam, kas vēlas ievadīt vai izvadīt no pārvades sistēmas noteiktu dabasgāzes daudzumu šo noteikumu 5.2. un 5.3.apakšpunktā noteiktajos ieejas punktos un 6.2. un 6.3.apakšpunktā noteiktajos izejas punktos, kuros ir rezervēti jaudas produkti, ir pienākums šo noteikumu XI. nodaļā norādītajos termiņos un atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā noteiktajam standarta saziņas protokolam iesniegt pārvades sistēmas operatoram nomināciju.”;
- 1.15. papildināt noteikumus ar 66.¹punktu šādā redakcijā:
“66.¹ Sistēmas lietotājam, kas vēlas novietot glabāšanai krātuvē vai izņemt no krātuves noteiktu dabasgāzes daudzumu šo noteikumu 5.4.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā un šo noteikumu 6.4.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā, ir pienākums šo noteikumu XI. nodaļā norādītajos termiņos un atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā noteiktajam standarta saziņas protokolam iesniegt pārvades sistēmas operatoram tirdzniecības paziņojumu.”;
- 1.16. izteikt 103.punktu šādā redakcijā:
“103. Sistēmas lietotāja piešķirums šo noteikumu 5.4.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā vai šo noteikumu 6.4.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā konkrētai gāzes dienai D ir

vienāds ar sistēmas lietotājam attiecīgai gāzes dienai D ieejas un izejas punktā pēdējā nominācijā vai renominācijā apstiprināto dabasgāzes daudzumu vai krātuves operatora iesniegto korekciju piešķirumam. Krātuves operators var iesniegt korekcijas par D dienas piešķirumiem periodam, kas nepārsniedz divus gāzes mēnešus.”;

1.17. izteikt 105.punktu šādā redakcijā:

“105. Sistēmas lietotāja piešķirumu enerģijas vienībās šo noteikumu 5.1.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā un šo noteikumu 6.1.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā pārvades sistēmas operators aprēķina, izmantojot sistēmas lietotāja sniegto nomināciju un faktisko pārvadītās dabasgāzes daudzumu šo noteikumu 5.1.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā un šo noteikumu 6.1.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā.”;

1.18. izteikt 127. un 128.punktu šādā redakcijā:

“127. Dabasgāzes iepirkšanas cena nebalansa maksas aprēķināšanai gāzes dienai D ir augstākā no šādām dabasgāzes cenām:

127.1. dabasgāzes cenas, par kuru pārvades sistēmas operators ir nopircis dabasgāzi no publiskā iepirkuma procedūrā izvēlētiem dabasgāzes tirgotājiem vai dabasgāzes biržā Latvijas tirdzniecības zonā, lai nodrošinātu pārvades sistēmas tehnisko balansēšanu;

127.2. “Get Baltic” dabasgāzes biržas Latvijas tirdzniecības zonas attiecīgās dienas vidējās svērtās dabasgāzes cenas, pieskaitot korekciju trīs procentu apmērā.

128. Dabasgāzes pārdošanas cena nebalansa maksas aprēķināšanai gāzes dienai D ir zemākā no šādām dabasgāzes cenām:

128.1. dabasgāzes cenas, par kuru pārvades sistēmas operators ir pārdevis dabasgāzi publiskā iepirkuma procedūrā izvēlētiem dabasgāzes tirgotājiem vai dabasgāzes biržā Latvijas tirdzniecības zonā, lai nodrošinātu pārvades sistēmas tehnisko balansēšanu;

128.2. “Get Baltic” dabasgāzes biržas Latvijas tirdzniecības zonas attiecīgās dienas vidējās svērtās dabasgāzes cenas, atņemot korekciju trīs procentu apmērā.”;

1.19. izteikt 130.punktu šādā redakcijā:

“130. Par sistēmas lietotāja nebalansa daudzumu balansēšanas periodā sistēmas lietotājam dienas nebalansa maksu aprēķina šādi:

$$N_m = Q \times C ,$$

kur

N_m – nebalansa maksa;

Q – dabasgāzes nebalansa daudzums (kWh);

C – dabasgāzes iepirkšanas vai pārdošanas cena (EUR/kWh).”;

1.20. svītrot 131. un 131.¹punktu;

1.21. izteikt 135.punktu šādā redakcijā:

“135. Pārvades sistēmas operators kopā ar rēķinu par pārvades sistēmas pakalpojumu sistēmas lietotājam izsniedz arī pārvadītās dabasgāzes daudzuma kopsavilkumu katram pārskata periodam (mēnesim), kas sagatavots, pamatojoties uz:

135.1. sadales sistēmas operatora sniegtajiem datiem attiecībā uz šo noteikumu 6.6.apakšpunktā noteikto izejas punktu;

135.2. krātuves operatora saskaņoto dabasgāzes daudzumu attiecībā uz šo noteikumu 5.4.apakšpunktā noteikto ieejas punktu un šo noteikumu 6.4.apakšpunktā noteikto izejas punktu;

135.3. blakus esošas valsts pārvades sistēmas operatora saskaņoto nodotās dabasgāzes daudzumu attiecībā uz šo noteikumu 5.1., 5.2., 5.3., 6.1., 6.2. un 6.3.apakšpunktā noteiktajiem ieejas un izejas punktiem;

135.4. uzskaites datiem attiecībā uz šo noteikumu 6.5.apakšpunktā noteikto izejas punktu.”;

1.22. izteikt 153.punktu šādā redakcijā:

“153. Pārvades sistēmas operators izvērtē šo noteikumu 13.5.apakšpunktā noteikto informāciju, lai noteiktu nepieciešamību pieprasīt sistēmas lietotājam iesniegt saistību izpildes nodrošinājumu (finanšu pakalpojumu sniedzēja garantijas vai drošības depozīta

veidā) pirms pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma noslēgšanas vai to darbības laikā.”

- 1.23. papildināt 154.punktu ar teikumu šādā redakcijā:
“Pārvades sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt sistēmas lietotājam iesniegt aktualizētu informāciju par sistēmas lietotāja kredītreitingu.”;
- 1.24. izteikt 155.punkta ievaddaļu šādā redakcijā:
“155. Pārvades sistēmas operators ir tiesīgs pirms pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma noslēgšanas vai pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma darbības laikā pieprasīt sistēmas lietotājam iesniegt saistību izpildes nodrošinājumu (finanšu pakalpojumu sniedzēja garantijas vai drošības depozīta veidā) no pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma izrietošo maksājumu prasību segšanai, ja.”;
- 1.25. izteikt 155.4.apakšpunktu šādā redakcijā:
“155.4. sistēmas lietotājs vismaz divas reizes 12 mēnešu laikā ir kavējis pārvades sistēmas pakalpojuma vai balansēšanas pakalpojuma līgumā noteiktos maksājumus.”;
- 1.26. svītrot 157.punkta otro teikumu;
- 1.27. izteikt 161. un 162.punktu šādā redakcijā:
“161. Saistību izpildes nodrošinājumam ir jābūt spēkā visā pārvades sistēmas pakalpojuma līguma un balansēšanas līguma darbības laikā, ja pārvades sistēmas operators ir pieprasījis sistēmas lietotājam saistību nodrošinājumu.
162. Saistību izpildes nodrošinājuma apmēru par pārvades sistēmas pakalpojuma līgumu un balansēšanas pakalpojuma līgumu pārvades sistēmas operators nosaka sistēmas lietotāja pēdējo 12 mēnešu vidējā mēneša maksājuma par jaudu divkārsā apmērā. Ja pārvades sistēmas lietošanas periods ir īsāks par 12 mēnešiem, šo periodu izmanto par pamatu saistību izpildes apmēra noteikšanai, bet saistību izpildes nodrošinājuma apmērs nav mazāks par 25 000 *euro* (divdesmit pieci tūkstoši *euro*).”;
- 1.28. aizstāt 2.pielikuma 5.3.punktā skaitli “10” ar skaitli “15”;
- 1.29. aizstāt 2.pielikuma 5.5.punktā skaitli “15” ar skaitli “20”;
- 1.30. aizstāt 3.pielikuma 7.1. un 7.2.punktā skaitli “10” ar skaitli “15”;
- 1.31. aizstāt 3.pielikuma 7.3.punktā skaitli “15” ar skaitli “20”;
- 1.32. aizstāt visā noteikumu tekstā vārdus “tīmekļa vietne” attiecīgā locījumā ar vārdu “tīmekļvietne” attiecīgā locījumā.

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

R. Irklis